

ВІД ПЕРЕКЛАДАЧА

Творчість Лорана Мовіньє в Україні досі була невідома. Роман «Чоловіки» відкриє українському читачеві самобутнього письменника, який талановито висвітлює драми людських сердець.

Лоран Мовіньє — один із найпотужніших і найдинамічніших сучасних французьких письменників, і водночас — один із найскромніших.

Народився він 1967 року в Турі. Коли Лорану було шістнадцять, у його родині сталася трагедія, що позначилася на всьому подальшому житті й творчості майбутнього письменника: його батько — ветеран алжирської війни, — наклав на себе руки. Юнак замислився про те, чому в його родині про цю війну ніколи не говорили. Згодом свої роздуми Мовіньє-письменник розкриє читачам.

1991 року Лоран отримує диплом Школи образотворчих мистецтв у Турі. А у 1999-му виходить у світ і дістає схвальні відгуки його перший роман «Далеко від них» (1999), в якому змальовано історію батьків, син котрих укоротив собі віку. А після появи другого — «Вчитися завершувати» (2000) — Мовіньє міцно утверджується в літературному світі. Згодом видає романи «Сторонні люди» (2002), «Самі» (2004), «В юрбі» (2006), «Чоловіки» (2009), «День із життя» (2010), «Те, що я називаю забуттям» (2011).

2010 року письменник стає кавалером Ордена мистецтв і літератури.

Стиль Лорана Мовіньє дуже специфічний: різні ритми, напіврозмовна-напівлітературна манера оповіді, з повторами, що концентрують напругу і додають творам особливого колориту. Сюжети ж розгортаються довкола певної події, яка назавжди змінює життя персонажів. Якщо в перших романах ці події мали особистісний характер (самогубство в «Далеко від них», розлучення у «Вчитися завершувати»), то в подальших — домінують колективні (побійще на стадіоні Хейзель «В юрбі», алжирська війна в «Чоловіках»). Та навіть суспільне Лоран Мовіньє розглядає очима конкретної особистості. Його персонажі — переважно люди з низів, яким важко передати словами стрімкі думки.

Роман «Чоловіки» (2009) присвячено дражливій темі алжирської війни, її жахливим наслідкам як для учасників, так і для наступних поколінь.

Ця війна не завершилася, а лише перемістилася з африканської пустелі в серця людей, котрі страждають від жорстокості й несправедливості, можливо, й не менше, ніж колись на полі бою мучились втомлені, поранені солдати.

Книгу відзначено кількома літературними преміями: Prix Millépages (2009), Prix Initiales (2010), Prix des Libraires (2010).

Складається твір з кількох частин: «Пополудні», «Вечір», «Ніч», «Ранок». Їх поєднано за принципами кінематографічного монтажу.

Розпочинається дійство з родинного свята — ювілею Соланж, — у невеликому засніженому французькому селі за наших днів. Раптово з'являється брат ювілярки, зубожілий чолов'яга Бернар на прізвисько Вогонь. Його незвичайна поведінка, розгубленість, що перетворюється на расистську агресію, спричиняє великий скандал і примушує оповідача, кузена Рабю, оживити спогади, від яких він так довго ховався, фактично заперечував їх. У «Ночі» автор раптово обриває ці спогади підстаркуватого мирного обивателя й переносить нас на сорок років назад, просто в розпал алжирської війни. Рабю намагається бути нашим підом і, як і Бернар, свідком кривавого конфлікту. Ці кілька місяців випробувань і поневірянь — ключ до розуміння нинішньої поведінки Бернара. З молитовником у кишені й гвинтівкою в руках пройшовши війну, він не повернувся назад навіть подумки. Юність у пеклі, вбиті товариші, замордований полковий лікар, сплюндровані, спалені напалом села... Війна цілковито зламала Бернара.

А інші, як-от його кузен Рабю, побувавши в тому самому пеклі, зовні нібито оговтались і живуть статечно й мирно, однак, попри великі дози заспокійливого, їх також переслідують примари минулого.

«Ранок» знову переносить читачів у наші дні, й інцидент, описаний у першому розділі, та й сам Бернар-Вогонь постають в цілком новому світлі...

...Цілковитим у новому світлі постає життя Франції та народу її перед українськими читачами після того, як вони познайомляться з романом «Чоловіки» Лорана Мовіньє. В контексті прагнення до євроінтеграції нам сьогодні важливо знати, чим живе Європа.